

**Kuntakohtainen koulutuksen järjestäjän
opiskeluhoitosuunnitelma**

2023 – 2024

(päivitys 29.8.2023)

Sisällysluettelo

1 Opiskeluhuollon tarkoitus	3
2 Kenellä on oikeus opiskeluhooltoon?	4
3 Opiskeluhuollon kokonaisuus	5
3.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto.....	5
3.2 Yksilökohtainen opiskeluhoolto.....	6
4 Koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen roolit opiskeluhoollon toteuttamisessa	7
4.1 Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut.....	7
4.2 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto.....	7
4.3 Oppilaitoksen työntekijän yhteydenotto oh- palvelujen saamiseksi	8
4.4 Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto.....	8
4.5 Tietojen kirjaaminen ja rekisterit.....	8
5 Opiskeluhoollon suunnitelmat	10
5.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoolltosuunnitelma.....	10
5.2 Alueellinen opiskeluhoolltosuunnitelma.....	11
6 Yhteistyöryhmät	12
6.1 Koulutuksen järjestäjä- ja oppilaitoskohtaiset ryhmät.....	12
6.2 Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä.....	12
Lähteet	13

Tämä suunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2023 alkaen.

Suunnitelma on laadittu kaupungin OH- suunnitteluryhmän toimesta lukuvuoden 2022-2023 aikana.

Suunnitelma on lukuvuosittain tarkastettava ja täydentyvä asiakirja.

1 Opiskeluhuollon tarkoitus

Tämä koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Suunnitelman päivittämisestä vastaa Forssan kaupungin opiskeluhuollon ohjausryhmä.

Opiskeluhoolto on matalan kynnyksen palvelua lapsille, oppilaille ja opiskelijoille, jotka opiskelevat esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa. (Kuntaliitto 2022.)

Opiskeluhollosta säädetään lailla oppilas- ja opiskelijahuollosta (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013). Hyvinvointialueiden käynnistyessä 1.1.2023 lakiin tehtiin muutoksia (Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 377/2022).

Opiskeluhuollon ensisijaisena tarkoituksena on edistää lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä. Tavoitteena on tunnistaa lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden tuen tarpeet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja järjestää tukea oikea-aikaisesti sitä tarvitseville. (Kuntaliitto 2022.)

Lisäksi tarkoituksena on edistää opiskeluyhteisöjen ja -ympäristöjen hyvinvointia, terveellisyyttä, turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kotien ja oppilaitosten välistä yhteistyötä. Tätä tarkoitusta toteutetaan erityisesti yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin. (Kuntaliitto 2022.)

Oppilas- ja opiskeluhoitolain hyväksymisen jälkeen Opetushallitus antoi opiskeluhooltoon koskevat opetussuunnitelmien perusteet eri kouluasteille. Niissä linjataan ja ohjataan lainmukaista opiskeluhoollon järjestämistä sekä opiskeluhoitosuunnitelmien laatimista oppilaitoksissa. (OPH.)

Opiskeluhooltoon liittyvät lisäksi useat muut lait. (Vrt. Opiskeluhoollon lait.)

2 Kenellä on oikeus opiskeluhooltoon?

Jokaisella lapsella, oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus opiskeluhooltoon, jos hän on (Kuntaliitto 2022):

- perusopetuslain mukaisessa opetuksessa kuten esi- ja perusopetuksessa, aikuisten perusopetuksessa tai perusopetukseen valmistavassa opetuksessa;
- lukiokoulutuksessa;
- ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään (TELMA) valmistavassa koulutuksessa;
- tutkintokoulutukseen valmentavassa (TUVA) koulutuksessa olevat opiskelijat (elokuusta 2022 alkaen);
- kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa koulutuksessa (opistovuosi);
- oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020) tarkoitetussa maahanmuuttajille järjestettävässä koulutuksessa;
- lukio-opintoja aikuisten opetussuunnitelman mukaisessa koulutuksessa opiskelevana oppivelvollisena opiskelijana tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa 5 §:n 3 momentissa (Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531) tarkoitetussa ammattitutkintokoulutusta opiskelevana oppivelvollisena opiskelijana.

Terveystuoltilailla (Terveystuoltilaki 30.12.2010/1326) säädetään tarkemmin myös terveystuoltoon oikeutetuista oppilaitosten lapsista, oppilaista ja opiskelijoista.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ei sovelleta (Kuntaliitto 2022):

- perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivä-toimintaan;
- perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa (Perusopetuslaki 21.8.1998/628) tarkoitettuihin perusopetuksen yksittäisiä oppiaineita opiskeleviin;
- lukion aineopiskelijoihin;
- opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

3 Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuolto jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon. Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Lisäksi lapsilla, oppilailla ja opiskelijoilla on oikeus oppilas- ja opiskelijahuoltolain (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013) mukaiseen yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon. Vuoden 2023 alusta opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä. (Kuntaliitto 2022; Sote-uudistus 2023.)

3.1 Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on kokonaisuus. Sillä tarkoitetaan toimia, joilla oppilaitosyhteisöissä edistetään lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta, osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki oppilaitosten arjessa. Oppilaitosten henkilökunta vastaa oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. Myös yksilökohtaisia opiskeluhoitopalveluja antavat henkilöt (mm. kuraattorit, psykologit, koulu- ja opiskelu-terveydenhuollon ammattilaiset) osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämiseen osana työtehtäviään. Koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmissa määritellään toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi. Keskeinen rooli yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämisessä on oppilaitoskohtaisella opiskeluhoitoryhmällä. (Kuntaliitto 2022.)

Ohjaava ja noudatettava toimintaohje Forssan kouluille:

- ***Oppilaitoksen yhteisöllisen OH-ryhmän tulee kokoontua säännöllisesti ainakin kerran kuukaudessa etukäteen sovittuna ajankohtana monialaisella edustuksella.***
- ***Kaupungin koulujen rehtorit koordinoivat koulujen välisen yhteistyön.***
- ***Koulun ja oppilaitoksen tasolla rehtori kutsuu lukukauden alussa koolle koulukohtaisen ja monialaisen järjestäytymiskokouksen.***
- ***Oppilaitoskohtaisessa OH-ryhmässä on vuosittain käsiteltävä ainakin seuraavat kuusi asiakokonaisuutta.***
  - ***Oppilaitoskohtaisen oh-suunnitelman laadinta / päivitys.***
  - ***Oppilaiden terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen ja seuranta.***
  - ***Oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden edistäminen ja seuranta.***
  - ***Osallisuuden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta.***
  - ***Toimintatapojen yhtenäistäminen ja kehittäminen.***
  - ***Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta.***

3.2 Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa ovat yksittäiselle oppilaalle ja opiskelijalle annettavat: koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä esi-opetuksen ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut; opiskeluhoillon kuraattori- ja psykologipalvelut; yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä toteutettava yksilökohtainen opiskeluhoito; oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:ssä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013) tarkoitettut koulutuksen järjestäjän järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut. Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu opiskelijan ja hänen laillisen edustajansa suostumukseen. (Kuntaliitto 2022.)

Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Forssan kaupunki kuuluu Kanta-Hämeen hyvinvointialueeseen. Kanta-Hämeen hyvinvointialue muodostuu Forssan, Hattulan, Hausjärven, Humppilan, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Lopen, Riihimäen, Tammelan ja Ypäjän kunnista. (Sote-uudistus 2023.)

Palvelujen saatavuus lähipalveluna, matalalla kynnyksellä.		
<p>Kunta/koulutuksen järjestäjä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteisöllinen opiskeluhoito <ul style="list-style-type: none"> * ensisijaista * ehkäisevää * kuuluu kaikille - Yksilökohtainen opiskeluhoito <ul style="list-style-type: none"> * ehkäisevää * tukea antavaa * oppilaitosten henkilöstö <p>→ Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma</p>	<p>Järjestämisen roolit opiskeluhoitossa</p>	<p>Hyvinvointialue:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskeluhoillon palvelut <ul style="list-style-type: none"> * kuraattorit * psykologit * kouluterveydenhoitajat * lääkärit * neuvolat <p>→ Alueellinen opiskeluhoiton suunnitelma</p>
<p>Yhteisöllinen opiskeluhoito on ensisijaista ja kuuluu kaikille toimijoille.</p>		

Hyvinvointialue vastaa opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä opiskelijoille. Hyvinvointialueella tulee olla alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma pohjautuu alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. (Vrt. THL.)

4 Koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen roolit opiskeluhuollon toteuttamisessa

Oppilaitosyhteisöjen arjessa toteutuva opiskeluhoito muodostuu kokonaisuudesta, jossa järjestämisvastuu kuuluu sekä koulutuksen järjestäjälle että hyvinvointialueelle. Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhuollon kokonaisuuden suunnitelmallisesta toteuttamisesta.

Opiskeluhoito järjestetään yhteistyössä opetustoimen sekä hyvinvointialueen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoitosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Tätä varten koulutuksen järjestäjä laatii **Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman** ja vastaa sen toteuttamisesta.

Opiskeluhoiton palvelut (psykologi- ja kuraattori-palvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhoito) ovat vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa opiskeluhoiton psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten lapsille, oppilaille ja opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. (Kuntaliitto 2022; Sote-uudistus 2023.)

4.1 Opiskeluhoiton kuraattori- ja psykologipalvelut

Lapsella, oppilaalla ja opiskelijalla on halutessaan oikeus saada opiskeluhoiton psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea, ohjausta oppimiseen, hyvinvointiin, sosiaaliin ja psyykkisiin valmiuksiin. Lisäksi psykologi- ja kuraattoripalveluilla edistetään oppilaitosyhteisöjen hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden kanssa. Opiskeluhoiton kuraattori- ja psykologipalvelujen henkilöstömitoitus on lakisääteinen. Yhtä kuraattoria kohden voi olla enintään 670 ja yhtä psykologia kohden enintään 780 lasta, oppilasta ja opiskelijaa. Mitoitusta määritellään hyvinvointialueen tasolla, se sisällytetään **Alueelliseen opiskeluhoitosuunnitelmaan** ja sovitaan yhteisesti koulutuksen järjestäjien kanssa. Opiskeluhoiton psykologi- ja kuraattoripalvelujen tulee olla helposti saavutettavissa ja palvelut järjestetään ensisijaisesti oppilaitoksissa. Koulutuksen järjestäjä tarjoaa tilat oppilaitoksista tai läheltä hyvinvointialueen käyttöön. Hyvinvointialue korvaa tilojen käytön kustannukset koulutuksen järjestäjälle. Psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestään lain määräämässä ajassa: tapaamismahdollisuus on viimeistään seitsemäntenä työpäivänä pyynnöstä, kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus on samana tai seuraavana työpäivänä. (Kuntaliitto 2022.)

4.2 Koulu- ja opiskeluterveydenhoito

Lapsella, oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus myös terveydenhuoltolain (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326) mukaiseen koulu- ja opiskeluterveydenhoitoon, jota toteuttavat terveydenhoitajat ja lääkärit. Palvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tarjoaa tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää keskitetysti opiskeluterveydenhuollon toimipisteissä, jotka ovat helposti saavutettavissa. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326) säädetyn mukaisesti. (Kuntaliitto 2022.)

4.3 Oppilaitoksen työntekijän yhteydenotto opiskeluhoitopalvelujen saamiseksi

Kun oppilaitoksen työntekijä huomaa, että lapsi, oppilas tai opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hän ottaa viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään, opiskeluhoollon kuraattoriin tai psykologiin yhdessä lapsen, oppilaan tai opiskelijan kanssa. Yhteydenotto tehdään heti, kun huoli herää. Samalla luovutetaan tiedossa olevat tarvittavat tiedot tuen tarpeen arvioimiseksi. (Kuntaliitto 2022.)

4.4 Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmän kokoaa se henkilö, jolla huoli herää. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain lapsen, oppilaan tai opiskelijan, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Pienten lasten (esi- ja alkuopetus) osalta suostumuksen antaa huoltaja. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelystä laaditaan yksittäistä opiskelijaa koskeva opiskeluhoitokertomus, johon kirjataan opiskelijan tiedot, toteutetut ja suunnitellut opiskeluhoollon toimenpiteet. Opiskeluhoitolaain 20 § (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013) määrittellään, mitä opiskeluhoitokertomukseen kirjataan. (Kuntaliitto 2022.)

4.5 Tietojen kirjaaminen ja rekisterit

Opiskeluhoitokertomukset liitetään opiskeluhoollon rekisteriin, jota ylläpitää koulutuksen järjestäjä. Monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö huolehtii, että opiskelijan tiedot ja hänen tukemiseensa liittyvät toimenpiteet kirjataan opiskeluhoitokertomukseen. Opiskeluhoollon palvelujen (kuraattori- ja psykologipalvelut, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto) asiakas- ja potilaskirjaukset tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Asiakas- ja potilastietojen rekisterienpitäjänä toimii hyvinvointialue. (Kuntaliitto 2022.)

Ohjaava ja noudatettava toimintaohje Forssan kouluille:

Opiskeluhoitokertomuksen kirjaaminen

Opiskeluhoitolaain perusteella yksittäisen opiskelijan asiassa on laadittava opiskeluhoitokertomus, joka Forssan seudulla rakentuu Wilmassa olevista muistioista. Muistiot kirjataan monialaisten asiantuntijaryhmien kokoontumisissa. Itse keskustelua ei tarvitse kirjata, olennaista on, että kirjauksessa näkyy huolenaihe, suunnitelmat, kuka tekee mitään ja miten asiaa seurataan.

Opiskeluhohtokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan:

- nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot (nämä Wilman muistiopohjassa valmiina)
- asian aihe ja vireille panija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet
- tiedot asian käsittelystä opiskeluhohtoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutetut toimenpiteet
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Hyvinvointialueen työntekijät tekevät mukana ollessaan omat muistiinpanonsa omia asiakasrekistereitä varten. Tämä ei kuitenkaan riitä vaan muistio tulee kirjoittaa myös Wilmaan. Muistion kirjaamisesta huolehtii luokanopettaja, -valvoja, ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja tai se opettaja, jonka aloitteesta palaveri on kutsuttu koolle. Muistion kirjaaja on vastuhenkilö.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhohtokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Ryhmän jäsenten käyttöoikeudet opiskeluhohtorekisteriin on määriteltävä ja kohdennettava opiskelijakohtaisesti. Käyttöoikeudet voidaan antaa vain kunkin oppilaan - tai tilanteen mukaan huoltajan - suostumuksen perusteella asiantuntijaryhmässä kulloinkin jäsenenä oleville henkilöille. Jos oppilas peruuttaa jonkun jäsenen osalta suostumuksensa, on myös hänen käyttöoikeutensa rekisteriin poistettava. Ja jos ryhmään nimetään suostumuksen perusteella uusi jäsen, hänelle annetaan myös rekisterin käyttöoikeudet.

Forssan kaupungissa toimii kahdeksan oppilaitosta, joiden oppilas- ja opiskelijamäärät sekä kuraattori-, psykologi ja terveydenhoitajapalvelut toukokuussa 2022 ovat seuraavat:

oppilaitos	oppilasmäärät 5/2023	kuraattori pv/vko	psykologi pv/vko	terveydenhoitaja pv/vko
Akvarelli	350 yleis- + 155 erityisop.	5	3,5	7
Heikka	185 + 22 valmistava	1	0,5	1
Keskuskoulu	388 + 16 valmistava	4	2,5	4
Koijärvi	81	0,5	0,5	0,5
Talsoila	175 + 18 valmistava	2	1	2
Vieremä	83	0,5	0,5	0,5
FAI	~ 1600	10	2,5	7,5
Lyseo	395 + 16 aikuiset	2	1,5	3

([Hyvinvointi ja oppimisen tuki.](#))

Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhoitopalveluiden määrä ilmoitetaan ja sen avulla turvataan palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja pystytään kohdentamaan toimintaa tarkoituksenmukaisesti. Kokonaistarve arvioidaan uudelleen aina tarpeen muuttuessa ja pidetään mahdollisimman ajantasaisena.

Arviossa hyödynnetään monipuolisesti lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia sekä elinoloja koskevaa seurantatietoa. Siinä huomioidaan oppilaitosyhteisön ja -ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden ja opiskelijoiden määrä. Valmistelussa huomioidaan myös oppilailta ja huoltajilta (mm. kiusaamiskysely, tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely) sekä opetus- ja opiskeluhoitohenkilöstöltä saatava tieto (mm. annetun tuen määrä, työrauha, kurinpito, poissaolot, huolenaiheet, opiskeluhoitohenkilöstön määrä suhteessa oppilasmäärään).

Arvion perusteella kohdennetaan käytettävissä olevia resursseja yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhoitotyöhön sekä opiskeluhoollon yhteistyöhön. Arviossa huomioidaan myös opiskeluhoollon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava opetushenkilöstön ja opiskeluhoollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos.

5 Opiskeluhoollon suunnitelmat

5.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjä laatii opiskeluhoitosuunnitelman, joka sisältää opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseen ja seuraamiseen. Tämä laaditaan yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhoitopalvelujen, lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän huoltajien kanssa. Suunnitelmaan sisällytetään **oppilaitoskohtaisesti** (Kuntaliitto 2022):

- arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista;
- oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseen ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseen;
- yhteistyön järjestäminen lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden, heidän perheiden sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
- suunnitelma lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Koulutuksen järjestäjän seuraa opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistaa suunnitelmaa tarvittaessa. Opetushallitus antaa perusteet koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen koulutusmuodoittain (Opiskeluhoittoa koskevat opetussuunnitelmien perusteet ja ammatillisen koulutuksen määräys 1.8.2023 alkaen). Koulutuksen järjestäjällä on opiskeluhoitosuunnitelma käytössä 1.8.2023. Kunnan alueella toimivien **koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmat liitetään** lastensuojelulain 12 §:n 1 momentissa (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417) tarkoitettuun **kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (1)**, tämä hyväksytään **valtuustossa**. (Kuntaliitto 2022.)

5.2 Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma

Hyvinvointialueella on myös alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma pohjautuu alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen **aluevaltuustossa** valtuustokaudeksi ja tarkistetaan tarvittaessa. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma sisältää (Kuntaliitto 2022):

- opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet;
- suunnitelman hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä;
- alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut tarvittavat toimenpiteet;
- suunnitelman opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta;
- toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseen ja seuraamiseen.

Suunnitelmassa huomioidaan lisäksi lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhoitopalveluissa. **Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma (2)** liitetään lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417) tarkoitettuun **alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (3)**. (Kuntaliitto 2022.)

Forssan kaupungin opiskeluhoiton suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kolme (1-3) eri suunnitelmaa sekä oppilaitoskohtaiset suunnitelmat. Suunnitelmat on valmisteltu yhteistyössä.

Opiskeluhoiton suunnitelmat		
Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma koulutusmuodoittain		
Oppilaitoskohtaiset suunnitelmat: - Esiopetus → Forssan seudun OPS 2016 - Perusopetus → Forssan seudun OPS 2016 - Lukiokoulutus → Forssan yhteislyseon opiskelijahuoltosuunnitelma 2021 - Ammatillisen koulutuksen järjestäjä, oppilaitokset → Forssan ammatti-instituutti → Intra	1) Kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma: → Lasten Forssa, Lapsiystävällisyyden toimintasuunnitelma 2021–2024	2) Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma: → Vihreä kirja, Oppilashuollon ja oppimisen tuen käsikirja, perusopetus, Forssan seutu 3) Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma: → Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Forssan seudulle 2021–2025

6 Yhteistyöryhmät

6.1 Koulutuksen järjestäjä- ja oppilaitoskohtaiset ryhmät

Koulutuksen järjestäjä- ja oppilaitoskohtaisiin yhteistyöryhmiin ei hyvinvointialueuudistuksessa tullut muutoksia. Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoolloryhmä vastaa oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Oppilaitoskohtaista opiskeluhoolloryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. (Kuntaliitto 2022.)

6.2 Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä

Yhteistyön varmistamiseksi koulutuksenjärjestäjien ja hyvinvointialueen välillä on lakiin määritelty velvoite alueellisen yhteistyöryhmän muodostamisesta ja tehtävistä. Hyvinvointialue yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostaa alueellisen opiskeluhoollon yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmässä tulee olla edustettuna myös alueella toimivat muut koulutuksenjärjestäjät. Alueellisen yhteistyöryhmän keskeisin tehtävä on valmistella alueellinen opiskeluhoollonsuunnitelma ja seurata sen toteutumista. Ryhmän tulee myös seurata opiskeluhoollopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista ja käsitellä yhteistyökysymyksiä. (Kuntaliitto 2022.)

Forssan kaupungissa toimii oppilaitoskohtaisia opiskeluhoolloryhmiä sekä koulutuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhoollon ohjausryhmä, alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä aloittaa toiminnan toukokuussa 2023.

Oppilashuollon yhteistyöryhmät		
<p>Oppilaitoskohtainen monialainen opiskeluhoolloryhmä + Yksilökohtainen, tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä:</p> <p>→ Esiopetus</p> <p>→ Perusopetus</p> <p>→ Forssan yhteislyseo</p> <p>→ Forssan ammatti-instituutti</p>	<p>Koulutuksen järjestäjän monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä:</p> <p>→ Pekka Saros pj. Katja Ahti Kristiina Hirvioja Tytti Hirvonen Anu Kare Taina Kemppi Elina Leppäkoski Minna Lintonen Jari Marjamäki Jarmo Pynnönen Sari Saukoniemi</p>	<p>Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä:</p> <p>* Hyvinvointialue muodostaa yhdessä kuntien kanssa.</p> <p>* Muiden koulutuksen järjestäjien edustus.</p> <p>→ Aloittaa 11.5.2023.</p>

Oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitoryhmät tekevät yksikkökohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman lukuvuodeksi. Suunnitelmaan kirjataan yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän toiminnan tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan. Seurannassa voi hyödyntää laajoja terveystarkastuksia, terveydellisten olojen tarkastuksia, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kartoituksia, koulun tilastoja, kyselyitä ja arviointeja sekä riskikartoituksia. Seurannan tuloksista tiedotetaan opiskelijahuollon ohjausryhmälle, oppilaille, huoltajille ja henkilökunnalle. Arviointitietoa hyödynnetään yksikön opiskeluhoollon kehittämisessä.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä johtaa, ohjaa, seuraa ja arvioi oppilaitos- ja kuntakohtaista opiskeluhoollotyötä. Lisäksi opiskeluhoollon ohjausryhmä laatii vuosittain oman toimintasuunnitelman, jossa määritetään painopistealueet kunta- ja koulukohtaisen arviointitiedon perusteella seuraavalle toimintakaudelle.

Opiskeluhoollon toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoollopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Lähteet

Forssan ammatti-instituutti.

<https://fai.fi/opiskelijalle/opiskelijapalvelut/>

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä. Oppilashuolto.

<https://www.fshky.fi/asiakkaalle/sosiaali-perhe-ja-vammaispalvelut/oppilashuolto1467332810/>

Forssan seudun OPS 2016.

<https://peda.net/forssa/ops2016>

Forssan yhteislyseon opiskelijahuollon suunnitelma 2021.

<https://peda.net/forssa/forssan-yhteislyseo/paivitettavia-sivuja/opetussuunnitelmat/o23/ops-2021/liite-5-forssan-yhteislyseon-opiskelijah>

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus 2023.

<https://soteuudistus.fi>

Kuntaliitto 2022. Opiskeluhoollon järjestäminen 2023 – pikaopas muutoksessa. Helsinki.

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2210-opiskeluhoollon-jarjestaminen-2023>

Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170531>

Laki oppilas- ja opiskelijahuollolain muuttamisesta 377/2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220377>

Lasten Forssa - Lapsiystävällisyystyön toimintasuunnitelma 2021–2024. Forssa.

<https://www.forssa.fi/client/forssa/userfiles/2022-02-lyk-ts-2021-2024-digialustalta-pdf.pdf>

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Forssan seudulle 2021–2025. Forssan seutu.

<https://www.forssa.fi/client/forssa/userfiles/lasten-ja-nuorten-hyvinvointisuunnitelma.pdf>

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

OPH. Opiskeluhoitoa koskevat opetussuunnitelmien perusteet.

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi>

Opiskeluhoollon lait

<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoolto/opiskeluhoollon-lait>

Opiskeluhoitoa koskevat opetussuunnitelmien perusteet ja ammatillisen koulutuksen määräys 1.8.2023 alkaen.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskeluhoitoa-koskevat-opetussuunnitelmien-perusteet-ja-ammattillisen>

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287>

Hyvinvointi ja oppimisen tuki. Forssa.

<https://www.forssa.fi/kasvatus-ja-opetus/perusopetus/hyvinvointi-ja-oppimisen-tuki/>

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020.

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214>

Perusopetuslaki 21.8.1998/628.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Terveystieteiden tutkimuskeskus 30.12.2010/1326.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

THL. Opiskeluhoollon järjestäminen.

<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoolto>

Vihreä kirja - Oppilashuollon ja oppimisen tuen -käsikirja, perusopetus. Forssan seutu.

<https://peda.net/forssa/perusopetus/vihreakirja2022>